

Byggeinstruks tradisjonell lavvo fra Bison Telt

Gratulerer med din nye tradisjonelle lavvo i fra Bisontelt. Oppsett av denne lavvoen er en trivelig jobb for 2-5 personer.

Utstyr som må til for å bygge en tradisjonell lavvo i fra Bisontelt:

- Tradisjonell lavvoduk.
- Stokker til stativet. Kan hugges selv, bakes og kvistes, eller kjøpes ferdig dreid og kappet i riktig lengde i fra Bisontelt.
- Plugger, topphatt samt tau til å feste topphatten følger med duken.

- **Alt under her må skaffes tilveie av de som skal bygge lavvoen**
- Tau til å binde sammen duken. Fletta nylon tau 6-8 mm tykk.
- 6-8 mm tau til å binde sammen krysset. 10 mm tau eller tykkere til Trad 50 og 100.
- 4-6 mm stålvire for å sikre krysset sammen med tauet. Ca 1,5 meter og 3 vireklemmer.
- Stige og gardintrapp. Det er en fordel med kran, lift eller traktor med for å reise Trad 50 og Trad 100 i tillegg til gode stiger.
- Hammer, kniv, gjerdekremper for å låse av tau, målebånd og gjerne en klubbe for å slå ned pluggene.

Lengden på tau for å binde sammen kryss, duk og dørstokk varierer med størrelsen på lavvoen. Beregn ca 25 m tau til Trad 16, 30 meter tau til Trad 25 og 40 m tau til Trad 50 og 100. Til Trad 50 og 100 bør man beregne ca 7 meter tau av minimum 10mm tykkelse til krysset.

Oppsetting kan ta alt fra to timer til en hel dag, avhengig av erfaring, størrelse på lavvoen og antall personer som er med under monteringen. Duken er sydd i en hel del, som heises/trekkes opp på stativet og bindes/sys sammen med tau gjennom maljene.

Det skal benyttes trestokker av gran eller furu i stativet. Det er en fordel om disse blir barked før man reiser stativet. Uansett må stengene være glatte slik at det ikke er noen skarpe kvister som sliter på duken. Se tabellen bakerst på denne byggeinstruks for antall og størrelser. Stokker i fra løvtrær til stativet anbefales ikke.

STATIVET

Her skal det brukes tau og wire av stål som låses med wireklemmer.

Bind først sammen de tre kraftigste stengene med 8 talls surring. I tillegg skal man bore hull i stokkene og tre gjennom en vaier som festes med wireklemmer som vist på bildet. Målet for hvor stengene skal bindes sammen kommer frem i tabellen bakerst på denne byggeinstruks. Dette målet er meget viktig og helt avgjørende for et vellykket resultat.

De tre stokkene som er bundet sammen settes så opp i en tilnærmet likesidet trekant før de resterende stengene legges i krysset. Pass på å få riktig diameter nede etter som størrelsen på lavvoen. Pass på at de resterende stokkene legges systematisk opp i krysset slik at krysset ikke blir for stort.

På bildet nedenfor ser man ferdig stativ til Trad 25..

KORTE STENGER

De korte stengene bores hull i ca 15 cm i fra topp og bindes sammen to og to. La det være 25-30 cm avstand mellom stengene Knyt sammen tauet til de korte stengene med en ekstra sikker knute og heng disse på de lange hovedstengene som går ut av toppen på lavvoen. Disse stokkene bruker man til å justere strammingen på duken.

LEGG PÅ DUKEN

Duken strekkes ut på baksiden av lavvoen i forhold til hvor døren skal være. Pluggfestene skal være på innsiden av duken. Når duken er heist opp begynner man med å sette gjekkestroppen sammen og strammer med denne til dukens maljer ligger rett overfor hverandre. Tre så tau igjennom maljene, lås av med en knute og sy duken sammen. Se avsnitt sying av duk.

Det er viktig at det er nesten lik høyde på de 2 stokkene på hver side av døren i krysset. Disse bør legges opp i krysset etter hverandre. Dette for at døren skal tette godt når lavvoen skal være lukket.

Dytt duken opp med stokker. Pass på at stokkene ikke er spisse i enden. Polstre eventuelt stokkene med tøy. Alternativt kan en person på en gardintrapp trekke duken opp mens de andre trekker duken rundt stativet.

Dra i dukens nedre del samtidig som den skyves oppover. På denne måten er det lett å få duken til å ligge rundt stativet. Ikke bruk store krefter når man drar i duken. Hvis man røsker til kan duken få skade.

SYING AV DUK

Å sy sammen duken er en enkel sak etter at duken er trukket godt opp og rundt stativet. Legg maljene parallelt før de sys sammen som vist på bildet. Det enkleste er å gjøre dette innenfra stående på en høy og stødig gardintrapp. Lag en stor knute som låser tauet ved de øverste maljene.

Pass på at det blir stramt uten at duken snurpes sammen.

Begge sider av inngangen sys fast til stolpene som vist på bildet under. Bruk noen gjerdekramper til å låse tauet. Dette gjør at tau og duk holder seg stram i årene som kommer.

Husk at en lavvo av denne typen trenger jevnlig ettersyn og oppstramming. Plugger må etterses, tau strammes og stokker flyttes så duken er passe stram. Om vinteren må duken holdes ren for snø. Våre Tradisjonelle lavvoer er av markedets mest robuste, men det er allikevel viktig med gode rutiner angående fjerning av snø, vedlikehold, renhold og impregnering, skal man ha glede av lavvoen i mange år.

Det er viktig at man ikke går eller trår på duken eller stormmatten. Dette utsetter duken for unødvendig stor punktbelastning. Det er spesielt viktig når lavvoen skal benyttes når er barn er tilstede, at disse informeres tydelig om at man ikke skal klatre eller skli på duken. Dette utsetter duken for stor belastning og slitasje, samt at duken vil kunne bli møkkete av sand og leire. Sand og leire på duken vil gjøre at duken mugner og dette gir en vesentlig kortere levetid på duken.

AVSTIVNING AV 50 100 PERSONERS LAVVO

Stativet til Trad 50 og 100 bør avstives slik at stokkene ikke får bananform. På grunn av det lange spennet vil stokkene fort bue innover av egen tyngde og av tyngden av duken. Dette er spesielt nøye hvis duken skal stå på stativet i løpet av vinteren ved store snøfall. Det blir veldig mange kilo med snø på disse store lavvoene og tiltak må gjøres for at stativet skal tåle dette. Ta kontakt med oss i Bison Telt for råd og tips. Bildet over viser hvordan vi anbefaler at dette bør gjøres.

DØREN

Sy fast duken rundt døren gjøres før man setter i pluggene. Pass på at duken rundt døren ikke blir for stram når duken er plugget. Bind fast en stokk på tvers over døren og sett opp 2 stokker som passer til dør bredden. Fest stokkene som går ned til bakken med plugger eller skruer slik at disse ikke kan bevege seg. Lukk igjen døren og sjekk at døren lett kan lukkes. La døren være kneppet igjen og juster strammingen på duken med å flytte stokkene ut eller inn og pluggene festes. Pass på at det ikke blir noen skarpe kanter som duken vil gnage på. Dette kan medføre skade på duken over tid.

FERDIG LAVVO.

Her ser vi ferdig 25 personers med påmontert vindhatt. Denne benyttes hvis det er mye vind, eller man fyrer med ovn. Når man bruker bål i lavvoen bør topphatten fjernes for å få bedre trekk slik at røken ikke legger seg lavt i lavvoen. Vindhatten er lett å justere og snu mot vinden.

Bildet er av en eldre type lavvo med dørstokk, i stede for dagens dør som er opprullbar.

Trad 25 på platting.

Skal dere bygge lavvo på platting er det viktig å lage en robust platting. Det blir stor tyngde som hviler ned mot plattingen på de punktene som stokkene står. Med en lavvo som har fått på seg et snøfall kan det fort bli snakk om 1000 kg vekt pr. stokk. (Hovedstokkene som går ut av toppen til lavvoen)

VEDLIKEHOLDSTIPS

Skal dere ha glede av lavvoen i mange år fremover er det noen enkle vedlikeholdstips dere bør følge:

- Teltduken er impregnerert på fabrikken. Vi anbefaler at dere impregnerer minimum en gang i året, og spesielt den nederste delen som er blitt mest gjennomtrukket av vann. Teltimpregnering kan kjøpes hos Bisontelt. Står lavvoen på et fuktig sted bør den impregneres flere ganger i året.
- Pass på at det ikke blir liggende snø mot duk og stenger etter snøfall, da kan teltet bli ødelagt. Etter snøfall banker man i duken i fra innersiden og snøen faller ned. Måk vekk snøen nederst slik at all lavvoduk er fri for snø. Pass på at man ikke stikker hull i duken eller stormatte med spaden.
- Lavvoen skal ha jevnlig tilsyn. Slå ned pluggen og juster stenger slik at duken holder seg stram og fin. Det bra for teltduken at det fyres ofte slik at duken får tørke opp. Denne duken er laget av en blanding av bomull og lin. Den er grovvevd og med svært gode egenskaper i forhold til både tørking og pusting.
- Pass på at stengene er glatte og godt kvistet slik at det ikke er skarpe kanter som gnager mot duken. Det er også viktig at det ikke er skarpe gjenstander som gnager mot duken i fra innersiden av lavvoen. Dette vil fort kunne lage hull i duken.
- Det kan være en fordel å behandle stokkene i stativet med noe form for beis eller treolje. Øverste delen av stokkene til litt nedenfor krysset og nederste delen mot bakken er de områdene som er mest utsatt for fuktighet og bør behandles en gang pr år. Stokkene er ubehandlet når de leveres i fra Bisontelt.

Hvis det skulle bli hull i duken er det viktig at man reparerer dette så snart som mulig. Dette gjør man på følgende måte:

Klipp ut et stykke av duken i transportbaggen som duken kom i som er noe større enn skadestedet. Ta på kontaktlim på både lappen og på lavvo duken. **NB: Sett lappen på innersiden av duken.** La limet tørke til det får en grå hinne og sett så lappen på lavvo duken. Det må være en del varmegrader for at kontaktlimet skal tørke. Bruk så nål og en kraftig trå og sy rundt skadestedet. Og til slutt syr man rundt kanten på lappen. Når man syr er det en fordel å være to. En person på innersiden og en person på yttersiden av duken for å føre nål og trå igjennom duk og lapp.

Hvis det er behov for ytterligere informasjon eller veiledning er det bare å ta kontakt med oss på telefon 64 92 55 00 eller salg@bisontelt.no

Vi ønsker dere lykke til med deres nye tradisjonelle lavvo i fra Bisontelt, og håper den vil gi mange gode opplevelser. Lykke til!

Importør:

Beaver & Bison Telt
Ligodtveien 97
1820 Spydeberg

ANTALL STOKKER, MÅL OG LENGDER

Størrelse	Trad 16	Trad 25	Trad 50	Trad 100
Diameter nede	5,75 m	7,50 m	10,00 m	13,00 m
Vekt duk	Ca 28 kg	Ca 45 kg	Ca 80 kg	Ca 150 kg
Antall lange stenger/lengde	6 stk 5 m	8 stk 6 m	10 stk 10 m	12 stk 10,5 m
Bindes sammen på	4.4 m	5,35 m	8,3 m	9,5 m
Antall korte stenger/lengde	12 stk 3-3,5 m	16 stk 3,5- 4 m	20stk 6-7 m	24 stk 7 m

De lange stokkene som skal ut av toppen på lavvoen skal bores og bindes sammen på angitt lengde. Legg de 3 kraftigste stokkene rett i rotenden(den tykkeste delen av stokken) og mål til angitt lengde. Bor hull og tre wire av stål igjennom og rundt alle stokkene. Lås av med vireklemmer. Bind så med kraftig surring alle 3 stokker godt sammen. Pass på at det er ca en knyttet neves avstand mellom stokkene ved surringspunktet når man er ferdig å binde. Bli dette for stramt kan det bli vanskelig å få stokkene ut til riktig diameter nede. Man skal ikke måtte bruke krefter for få stokkene ut. Da er surringen for stramt.